

DUHÂ SÛRESİ

Mekke'de, 11. sırada nazil olmuştur.
11 ayettir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla

Birinci Ayet

وَالضُّحَىٰ

Kuşluk vaktine andolsun,

وَالضُّحَىٰ

صَلٰى

**Kuşluk vakti,
güneşin parlamayıp
yükselmeye başladığı vakit**

وَالضَّحَىٰ

Yemin harfi:

Kuşluk vaktine andolsun

İkinci Ayet

وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ

Karanlığı çöktüğü vakit geceye andolsun ki,

وَالصَّالِحِينَ

جَعِ

Gece

وَاللَّيْلِ

Yemin harfi:

Geceye andolsun

وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ

Karanlığı çöktüğü vakit geceye andolsun ki,

إِذَا سَجَى

إِذَا

Zaman zarfı:

-diğı zaman, -diğı vakit

سَجَا

Mazi fiil:

**Sakin ve durgun oldu, dindi,
sükuna erdi; iyice kararırıp sakinleşti**

إِذَا سَجَى

Karanlığı çöktüğü vakit

وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ

Karanlığı çöktüğü vakit geceye andolsun ki,

Üçüncü Ayet

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ

Rabbin seni terk etmedi, sana darılmadı da.

مَا وَدَّعَكَ

وَدَّعَ

Mazi fiil. Tef'îl Bâbi:

**Ayrıldı, yüzüstü bıraktı, terk etti,
veda etti, uğurladı**

مَا وَفِىَّ مَعِ

Olumsuz:

Terk etmedi

مَا وَدَّعَكَ

Seni terk etmedi

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ

Rabbin seni terk etmedi, sana darılmadı da.

رَبِّكَ

رَبِّ

Rabb

رَبِّكَ

Senin Rabbin

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى

Rabbin seni terk etmedi, sana darılmadı da.

وَمَا قَطِّى

Mazi fiil:

Darıldı, buğzetti

مَا قَتَلِي

Olumsuz:

Darılmadı

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى

Rabbin seni terk etmedi, sana darılmadı da.

Dördüncü Ayet

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى

Muhakkak ki âhîret senin için
dünyadan daha hayırlıdır.

وَاللَّاحِزَةُ

Ahiret, son

وَالْآخِرَةُ

Tekid için gelen başlama lâmi:

Doğrusu ahiret

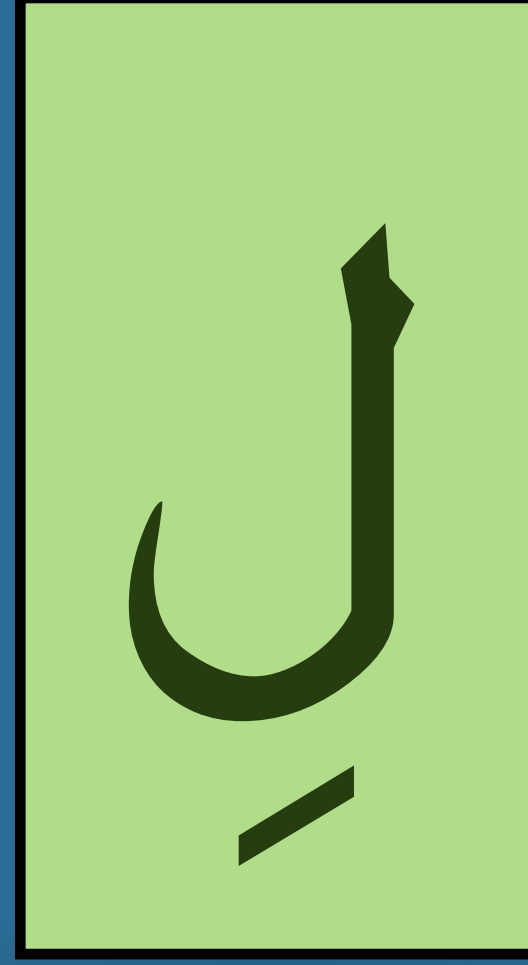
وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى

Muhakkak ki âhîret senin için
dünyadan daha hayırlıdır.

حَيْرُكَ

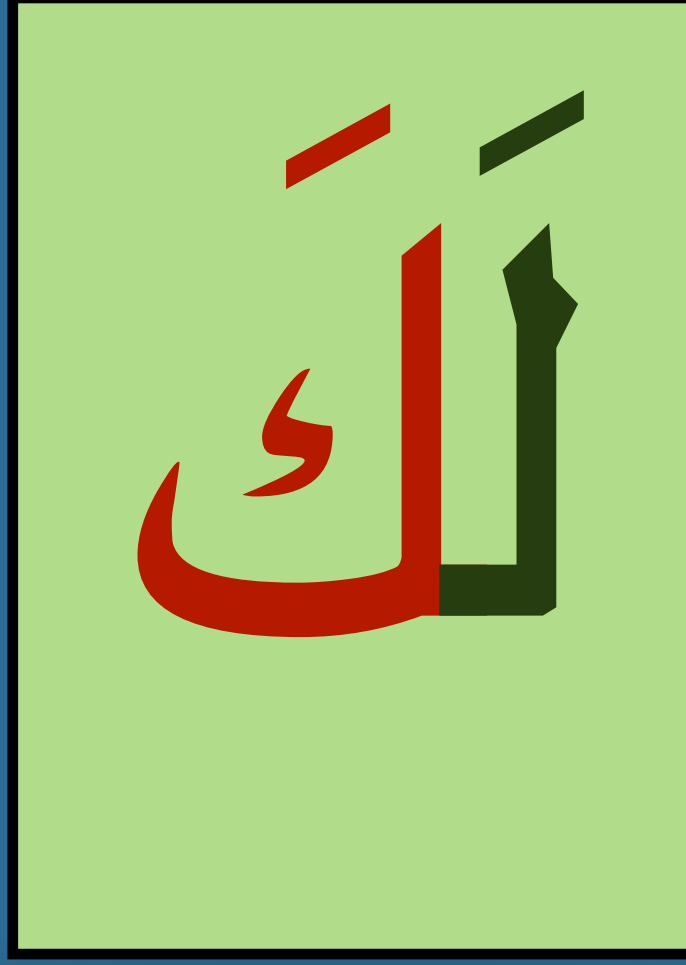

Daha hayırlı, en hayırlı

Harf-i cerr:

İçin, -e, -a

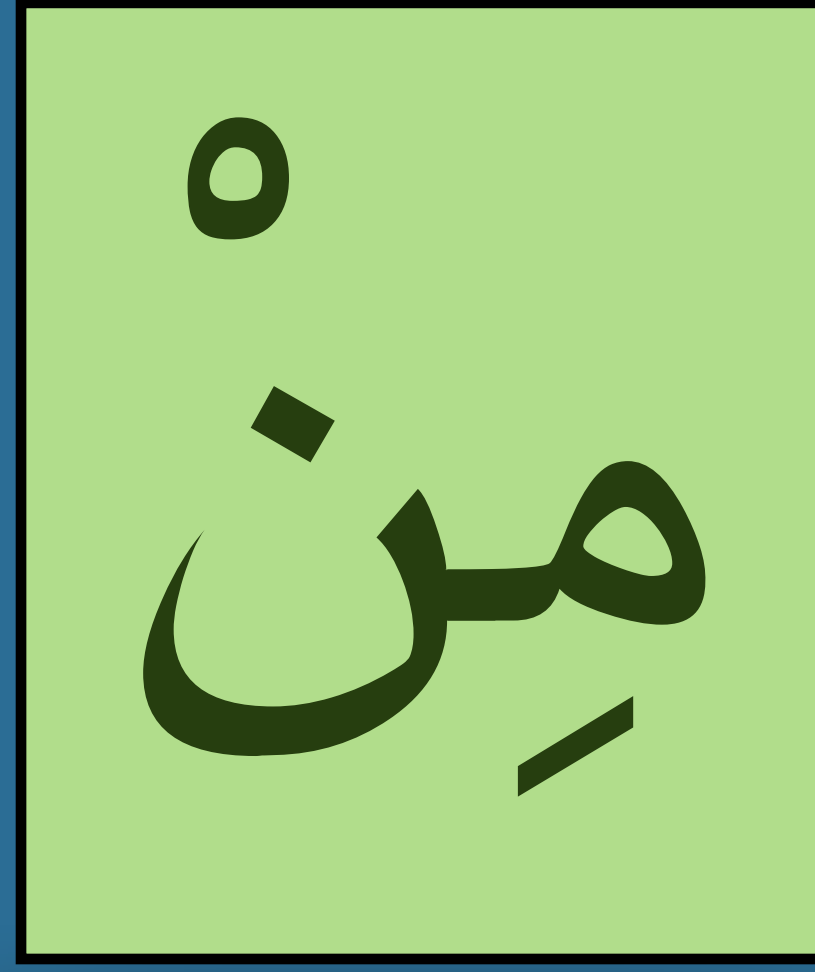

Senin için

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى

Muhakkak ki âhiret senin için
dünyadan daha hayırlıdır.

مِنَ الْأَوْلَى

Harf-i cerr:

-den, -dan

أَوَّل

İlk, birinci; dünya

أولى

Müennes:

İlk, birinci; dünya

مِنَ الْأَوْلِيَا

Dünyadan

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى

Muhakkak ki âhiret senin için
dünyadan daha hayırlıdır.

Beşinci Ayet

وَلَسَوْفَ يَعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ

Şüphesiz, Rabbin sana verecek
ve sen de hoşnut olacaksın

وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ

أَعْطَى

Mazi fiil:

Verdi

يُعْطِي

Muzari fiil:

Veriyor, verir, verecek

يُعْطِيكَ

Sana verir, veriyor

سَوْفَ يُعْطِيكَ

Gelecek zaman harfi:

Sana verecek****

لَسَوْفَ يُعْطِيكَ

Tekid lâmi:

Şüphesiz sana verecek

وَلَسَوْفَ يَعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ

Şüphesiz, Rabbin sana verecek
ve sen de hoşnut olacaksın

رَبِّكَ

Rabb

Senin Rabbin

وَلَسَوْفَ يَعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ

Şüphesiz, Rabbin sana verecek
ve sen de hoşnut olacaksın

فَتَرْضَى

رَاضِيَ

Mazi fiil:

Razı oldu, hoşnut oldu

رَازِي

Muzari fiil:

Razı olur, razı olacak

رَاضِي

Sen:

Razı olacaksın

وَلَسَوْفَ يَعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ

Şüphesiz, Rabbin sana verecek
ve sen de hoşnut olacaksın

Altıncı Ayet

اَللّٰهُمَّ يَجِدْكَ يَتِيْمًا فَاَوْى

Seni yetim bulup da barındırmadı mı?

الْحَرَامُ بِحَدِّكَ يَسِيمًا

وَجَدَ

Mazi fiil:

Buldu

Muzari fiil:

Bulur, buluyor

يُحَدِّثُكَ

Seni bulur

لَمْ يَجِدْكَ

Muzari fiilin sonunu cezimler, manasını maziye çevirir ve olumsuz yapar.

Nefiy ve cezim harfi:

Seni bulmadı

اَلَمْ يَجِدْكَ

Soru harfi:

Seni bulmadı mı?

Yetim

الَّتَمْ يَحْدِكْ يَتِيمًا

Seni yetim bulmadı mı?

اَللّٰهُمَّ يَجِدْكَ يَتِيْمًا فَاَوْى

Seni yetim bulup da barındırmadı mı?

فَاوَى

أَوِيَ

Mazi fiil:

Sığındı, barındı

أَفَى

Mazi fiil. İf'âl Bâbi:

Barındırdı, sığındırdı

فَاَوَى

Sonra (hemen) barındırdı

اَللّٰهُمَّ يَجِدْكَ يَتِيْمًا فَاَوْى

Seni yetim bulup da barındırmadı mı?

Yedinci Ayet

وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ

Seni yolunu kaybetmiş olarak bulup da
yola iletmedi mi?

وَوَجَدَكَ ضَالًّا

وَجَدَ

Mazi fiil:

Buldu

وَجِدْكَ

Seni buldu

خَلَّ

Mazi fiil:

**Şaşırdı, yolunu kaybetti,
dalalete düştü**

ضَالٌّ

İsm-i fail:

Şaşırان, yolunu kaybeden

۱۱۳
وَوَجَدَكَ ضَالًّا

Ve seni yolunu kaybetmiş
olarak buldu

وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ

Seni yolunu kaybetmiş olarak bulup da
yola iletmedi mi?

فَهْدَى

هَدَى

Mazi fiil:

Hidayet etti, yol gösterdi

فَهْدَى

Sonra (hemen)
dođru yolu gösterdi

وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ

Seni yolunu kaybetmiş olarak bulup da
yola iletmedi mi?

Sekizinci Ayet

وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى

Seni ihtiyaç içinde bulup da
zengin etmedi mi?

وَوَجَدَكَ عَائِلًا

وَجَدَ

Mazi fiil:

Buldu

وَجِدْكَ

Seni buldu

عَالَ

Mazi fiil:

**Yoksul ve ihtiyaç halinde
oldu**

عَائِلٌ

İsm-i fail:

Yoksul, fakir

وَوَجَدَكَ عَائِلًا

Ve seni ihtiyaç içinde buldu

وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى

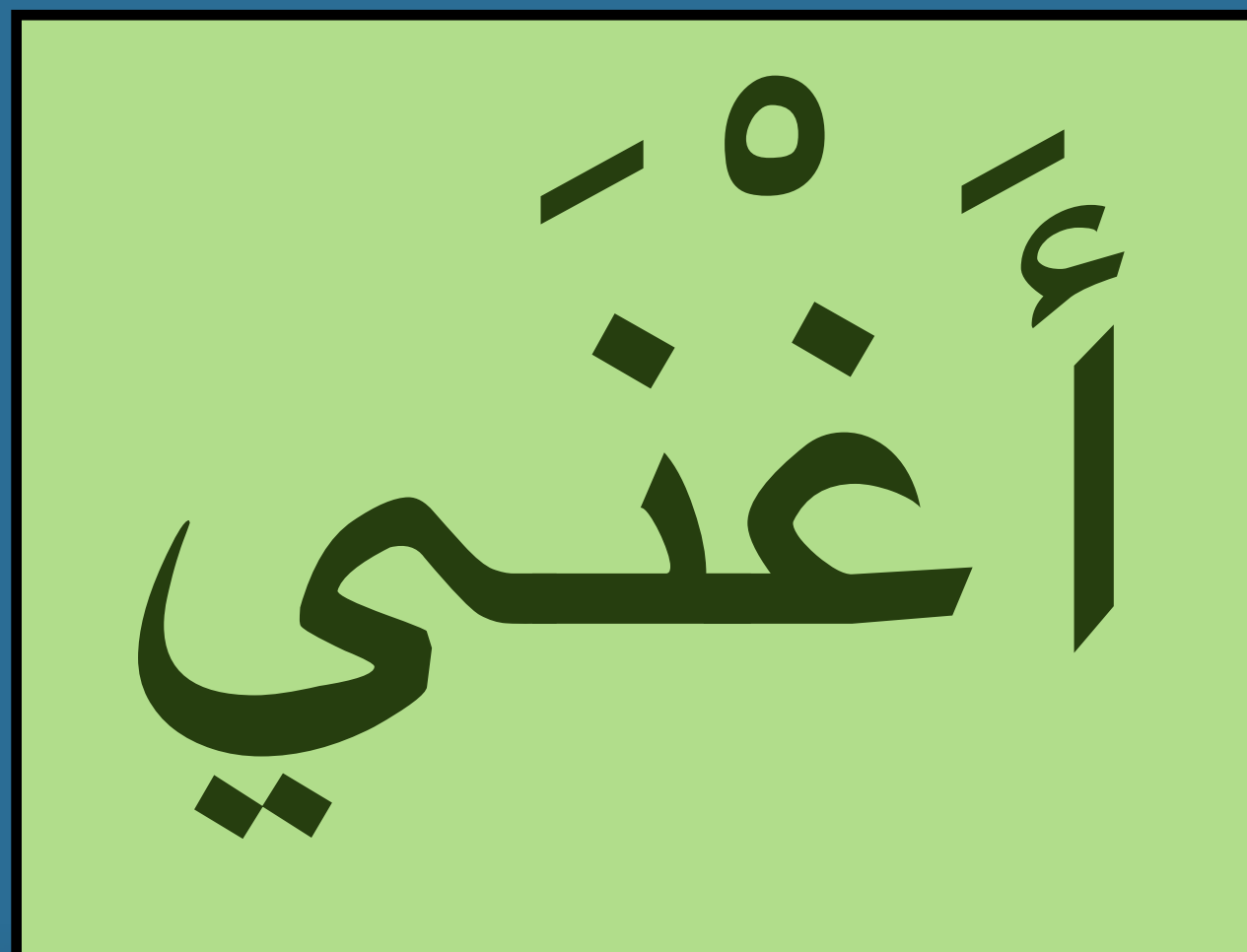
Seni ihtiyaç içinde bulup da
zengin etmedi mi?

فَاغْنِي

Mazi fiil:

**Zengin olmak,
ihtiyaç duymamak**

Mazi fiil. İf'âl Bâbı :

**Zenginleştirdi, zengin kıldı,
ihtiyacını giderdi**

فَاغْنَى

Sonra (hemen)
zenginleştirdi

وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى

Seni ihtiyaç içinde bulup da
zengin etmedi mi?

Dokuzuncu Ayet

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ

Öyleyse sakın yetimi ezme!

فَأَمَّا
الْبَطِيخُ

O halde gelince

Yetim

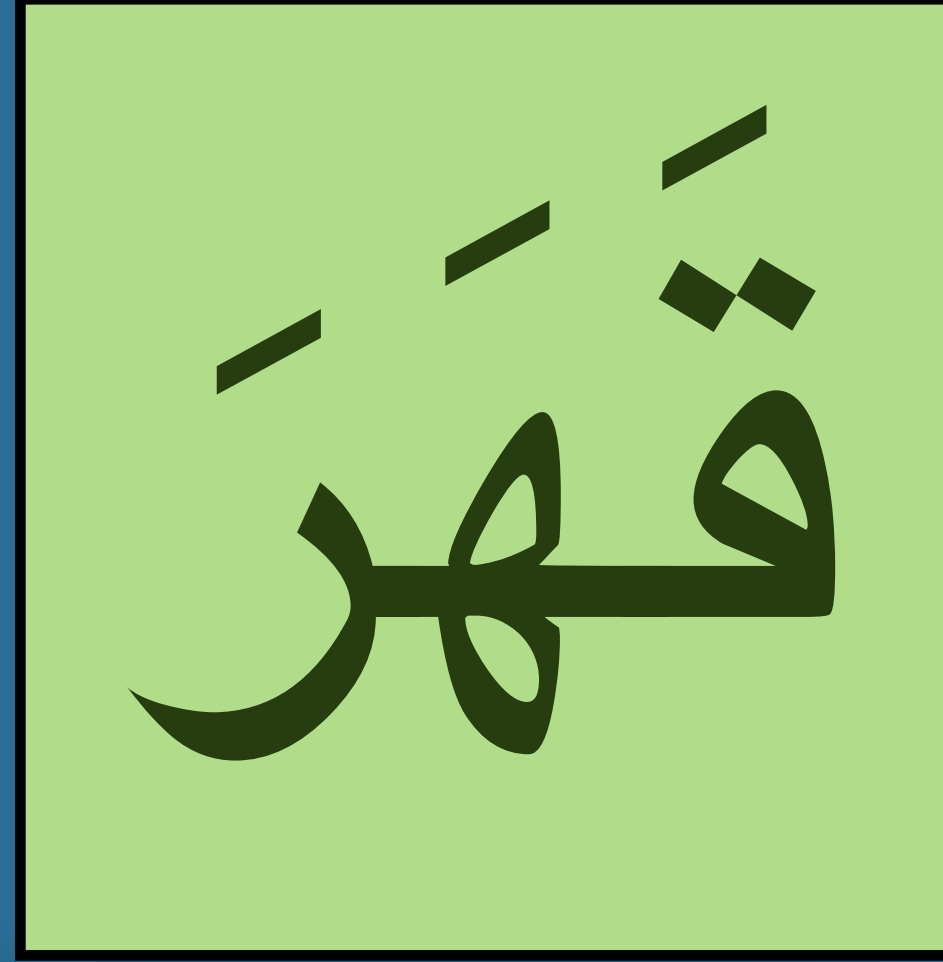
فَاَمَّا الْيَتِيمَ

O halde yetime gelince

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ

Öyleyse sakın yetimi ezme!

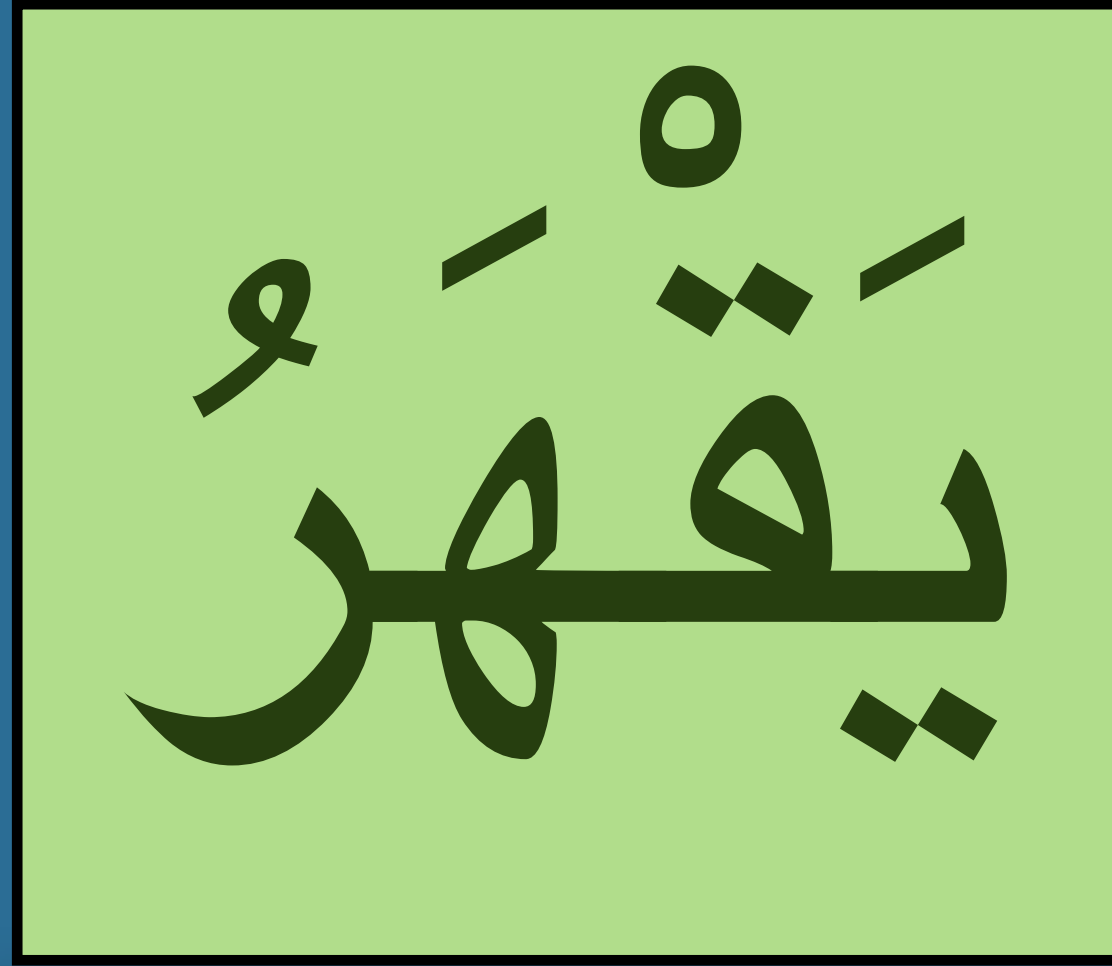
فَالَا تَقْهَر

Mazi fiil:

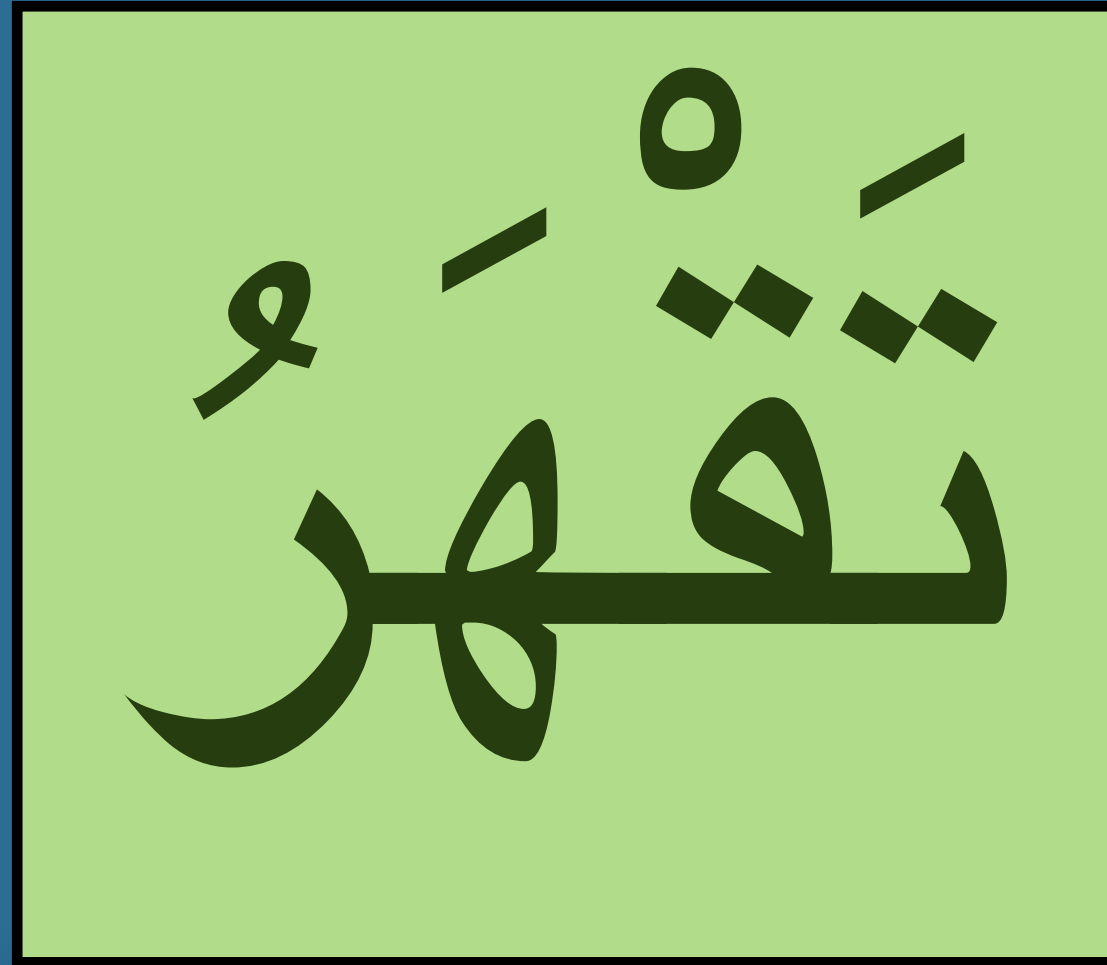
Ezdi, yendi,

hakimiyet sürdürdü, diktatörlük etti

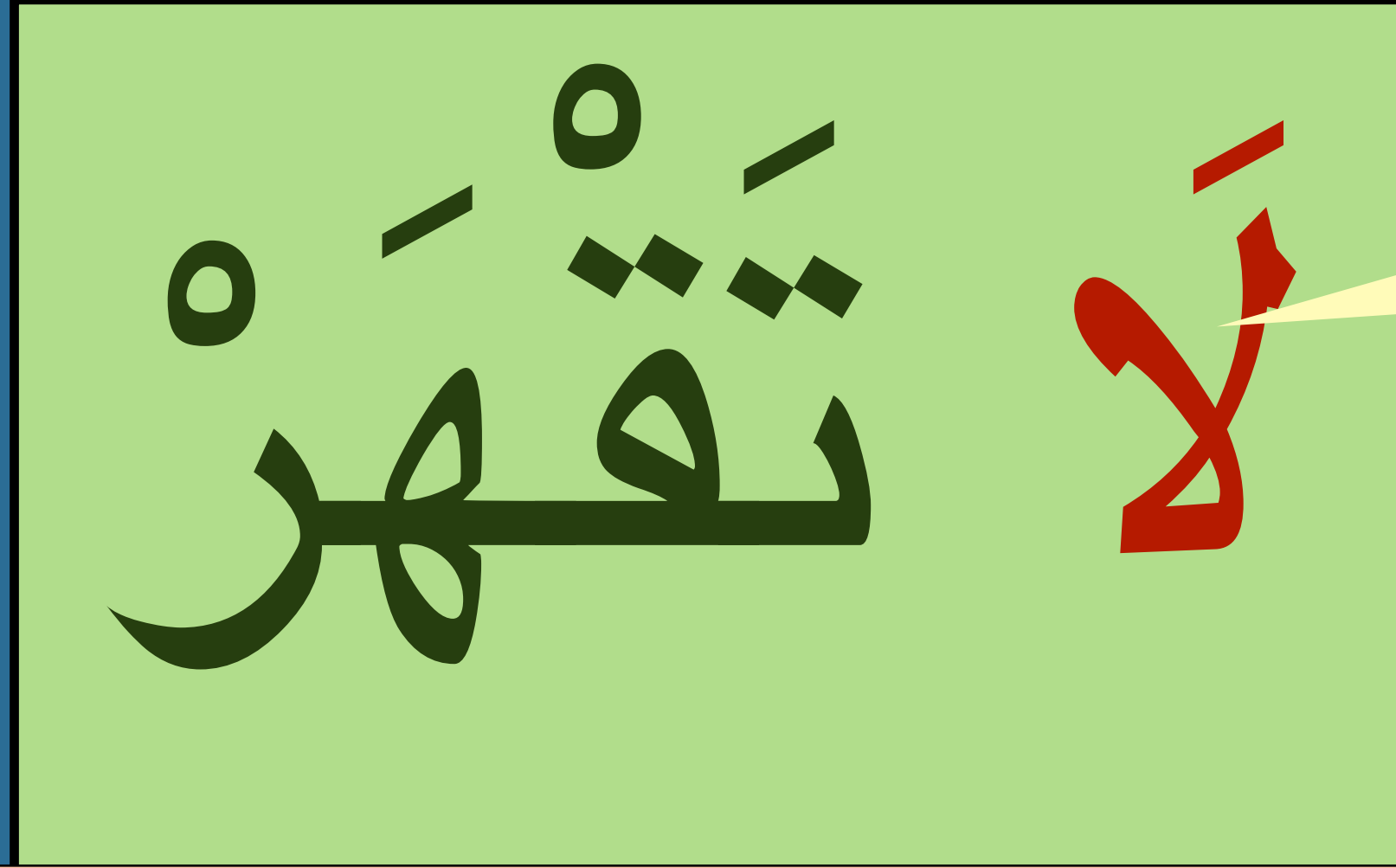
Muzari fiil:

Ezer, eziyor

Sen:

Ezersin, eziyorsun

Muzari fiilin
sonunu cezimler.

Nehiy:

Ezme!

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ

Öyleyse sakın yetimi ezme!

Onuncu Ayet

وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ

Sakın isteyeni azarlama!

وَأَمَّا السَّائِرِ

وَأَمَّا

(O halde) gelince

سَأَلَ

Mazi fiil:

Sordu, istedi

سَائِل

Ism-i fail:

İsteyen, soran

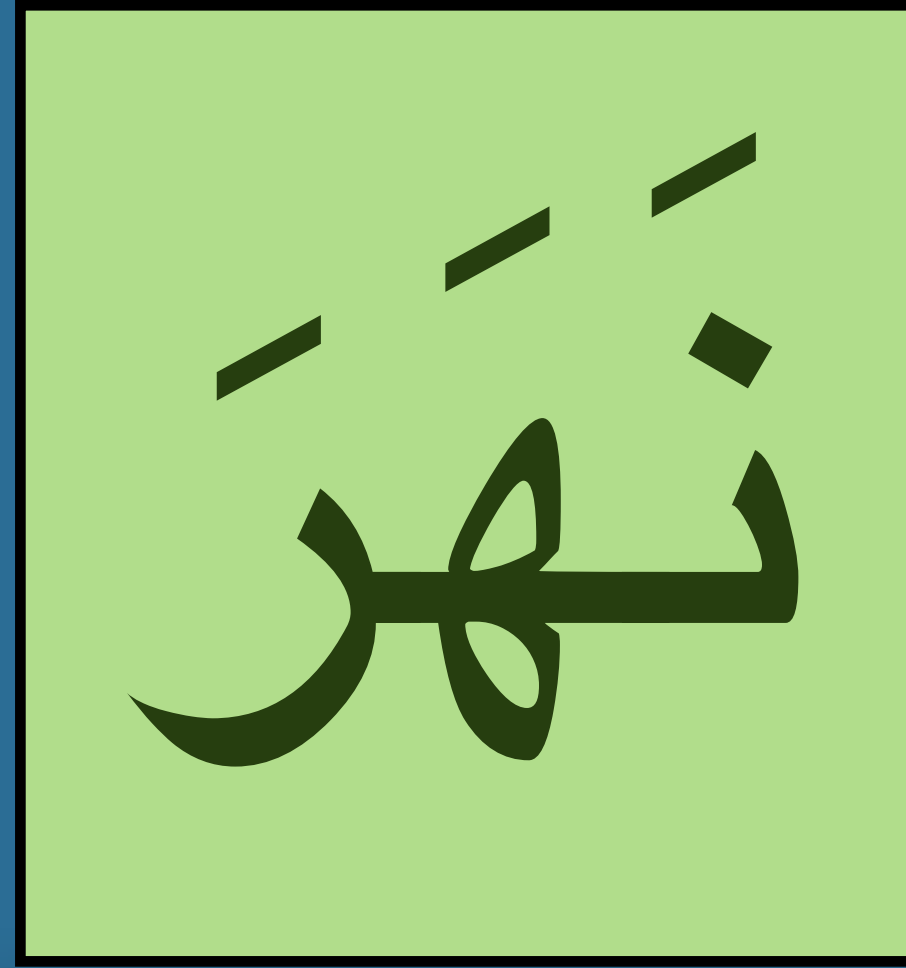
وَأَمَّا السَّائِرِ

İsteyene gelince

وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ

Sakın isteyeni azarlama!

فَالَا تَشْهَرُ

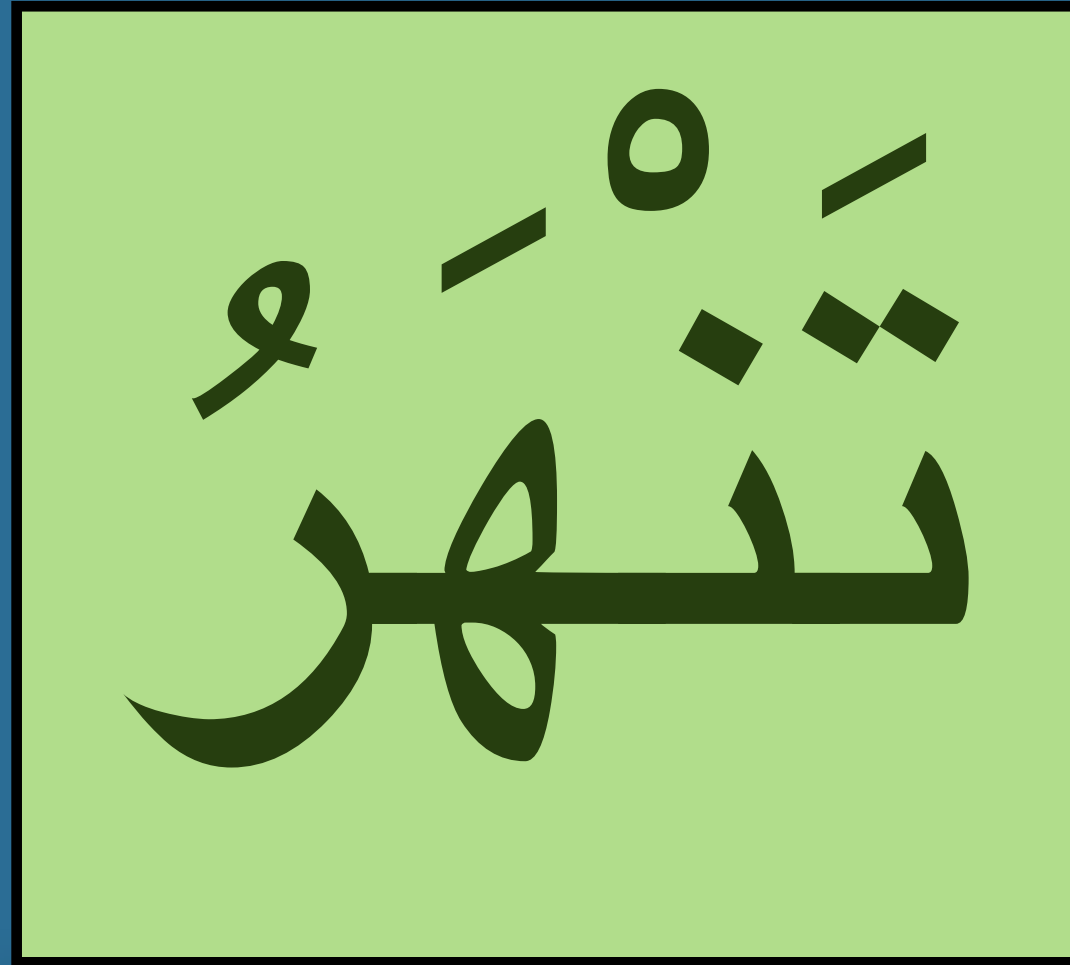
Mazi fiil:

Azarladı

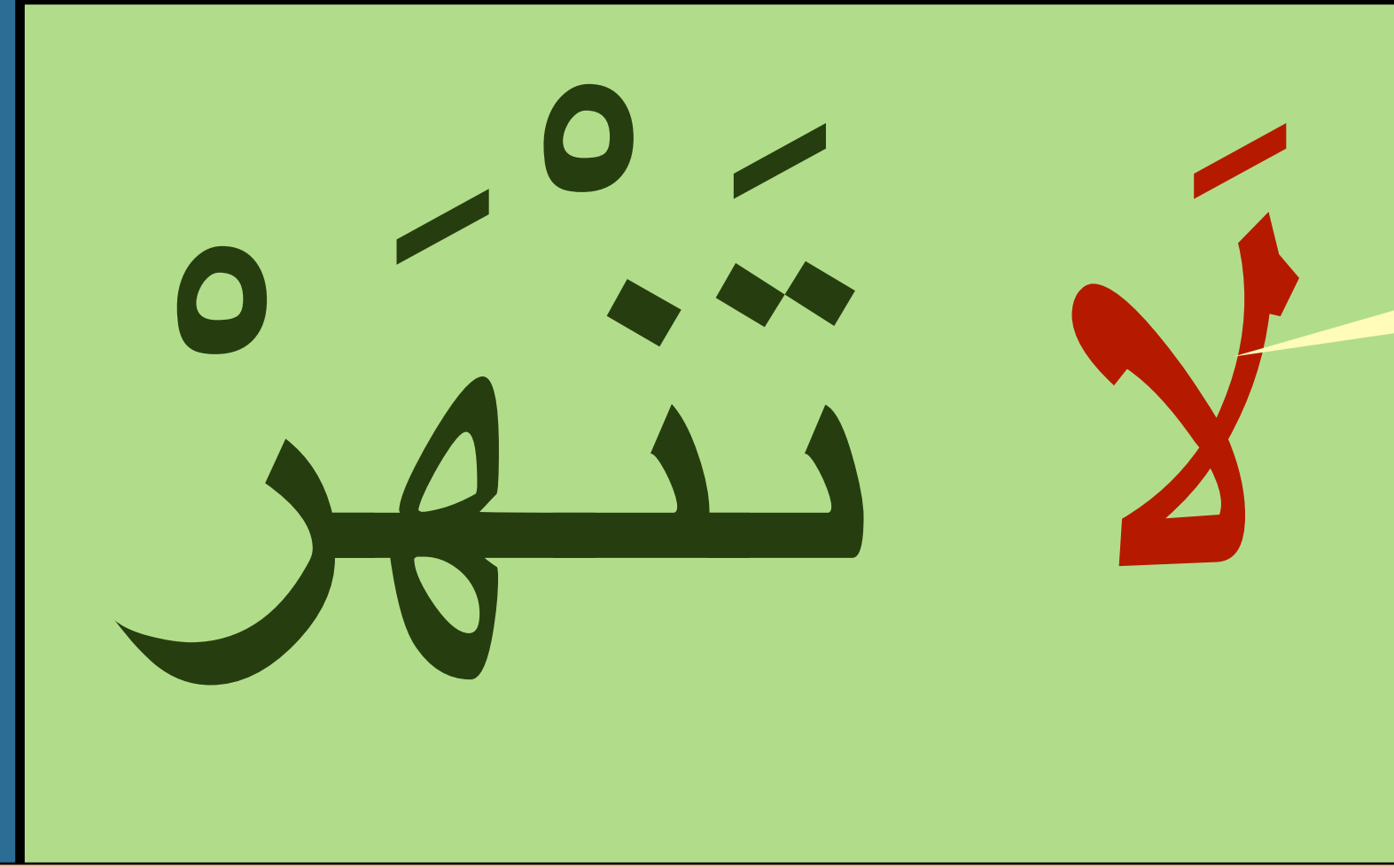
Muzari fiil:

Azarlar, azarlıyor

Sen:

Azarlıyorsun

Muzari fiilin
sonunu cezimler.

Nehiy:

Azarlama**!**

وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ

Sakın isteyeni azarlama!

On birinci Ayet

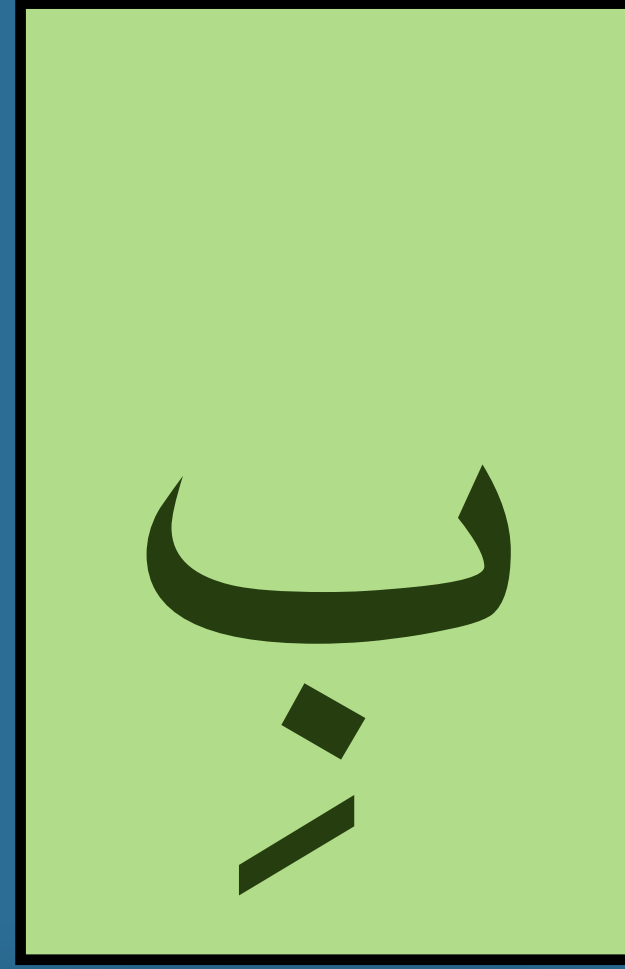
وَأَمَّا يُنْعِمُهُ رَبِّكَ فَحَدِيثٌ

"Rabbinin nimetine gelince; işte onu anlat."

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ

وَأَمَّا

(O halde) gelince

Harf-i cerr:

ile; -e, -a

نِعْمَةٌ

Nimet

رَبِّ

Rabb

رَبِّكَ

Senin Rabbin

نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّكَ

İsim tamlaması:

Rabbinin nimeti

رَبِّكَ نِعْمَةٌ

Rabbinin nimetine (gelince)

وَأَمَّا يُنْعِمُهُ رَبِّكَ فَحَدِيثٌ

"Rabbinin nimetine gelince; işte onu anlat."

فَلَا تَسْأَلُوا

Mazi fiil. Tef'îl Bâbi:

**Anlattı, ilan etti, bahsetti,
haber verdi**

حَدَّثَ

Emir:

Anlat, bahset, haber ver

وَأَمَّا يُنْعِمُهُ رَبِّكَ فَحَدِيثٌ

"Rabbinin nimetine gelince; işte onu anlat."

